

UZASADNIENIE POSTANOWIENIA

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. wniósł o stwierdzenie zasiedzenia służebności przesyłu, polegającej na nieodpłatnym korzystaniu z 67,01 m² nieruchomości będącej własnością D. K., stanowiącej działkę gruntu numer (...), położonej w miejscowości S., gmina G., dla której Sąd Rejonowy w Gryfinie prowadzi księgę wieczystą nr (...) w części, na której posadowiona jest linia napowietrzna SN 15 kV nr 196 - pas gruntu o długości 30 metrów bieżących i szerokości 2,2 m - 66 m² wraz z konstrukcją wsporczą (jednym słupem) - 1,01 m², razem 67,01 m², jak również na nieodpłatnym korzystaniu z 143 m² nieruchomości uczestniczki D. K. stanowiącej działkę gruntu numer (...), położonej w miejscowości S., gmina G., dla której Sąd Rejonowy w Gryfinie prowadzi księgę wieczystą nr (...) w części, na której posadowiona jest linia napowietrzna SN 15 kV nr 196 - pas gruntu o długości 65 metrów bieżących i szerokości 2,2 m - razem 143 m², przy czym korzystanie polega na: eksploatacji, dokonywaniu kontroli, przeglądów, konserwacji, modernizacji i remontów, usuwaniu awarii, wymianie urządzeń infrastruktury urządzeń elektroenergetycznej, wycince ewentualnych zadrzewień i zakrzewień uniemożliwiających właściwą obsługę i eksploatację urządzeń, swobodnego wstępu do nich w celu wykonywania prac przyłączeniowych oraz na prawie wstępu na obciążony grunt w celu przedmiotowych prac, a także na dystrybucji energii elektrycznej i obowiązku powstrzymania się przez każdorazowego właściciela nieruchomości obciążonej od wznoszenia budowli i upraw pod linią i obok słupów energetycznych w odległości zgodnej z obowiązującymi przepisami. Równocześnie domagał się zasądzenia od uczestniczki na jej rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu wnioskodawczyni podniosła, że na przedmiotowej działce znajduje się urządzenie infrastruktury elektroenergetycznej w postaci linii napowietrznej SN 15 kV nr 196, a na granicy działki (...) i działki nr (...) posadowiony jest słup podtrzymujący przedmiotową linię. Dalej linia biegnie przez działkę uczestniczki oznaczoną numerem (...) gdzie także znajduje się jeden słup. Linia ta została wybudowana przed rokiem 1982r., co niewątpliwie wynika z zapisów dokumentacji projektowej na remont kapitalny sieci elektroenergetycznej w S. i pozostaje w funkcjonalnym związku ze stacją transformatorową (...). Cała inwestycja remontu sieci energetycznej ukończona została w grudniu 1982r., na okoliczność czego sporządzono protokół odbioru technicznego do eksploatacji na rzecz poprzednika prawnego wnioskodawcy Zakładu (...). Od tego także czasu stanowi trwale i widoczne urządzenie oraz środek trwały w majątku poprzedników prawnych wnioskodawczyni, a obecnie wnioskodawcy. Zdaniem wnioskodawcy termin zasiedzenia upłynął w dniu 1 lutego 2009r.

Uczestniczka D. K. wniosła o oddalenie wniosku w całości i zarzuciła niw wykazanie okresu posiadania służebności w kształcie prezentowanym we wniosku, jak również nie wykazanie przeniesienia posiadania służebności opisanej we wniosku przez poprzedników prawnych wnioskodawcy na wnioskodawcę tak, aby można mówić o ciągłości posiadania.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

D. K. jest właścicielem niezabudowanej nieruchomości składającej się z działek gruntu nr (...) o powierzchni 0,1725 ha oraz nr (...) o pow. 0,1288 ha, położonej w miejscowości S., gmina G., dla której Sąd Rejonowy w Gryfinie prowadzi księgę wieczystą nr (...), od dnia r. Jej poprzednikiem prawnym do 1 marca 1971r. był L. G., który w dniu 1 marca 1971 roku zdał gospodarstwo na Skarb Państwa. Do 12 czerwca 1875 r. nieruchomość była własnością Skarbu Państwa. Następnie w dniu 12 czerwca 1975 roku działki nr (...) zostały sprzedane przez Skarb Państwa M. S., która była ich właścicielem do 30 grudnia 1982r. W tym bowiem dniu Skarb Państwa przejął od M. S. tę nieruchomość, zaś zabudowania na działce stały się odrębnym od gruntu przedmiotem własności.

Dowód:

- wydruk zupełny z księgi wieczystej nr (...) k. 183-188;

- decyzja Prezydium Rady Narodowej k.376-377;
- akt notarialny z dnia 12.06.1975r. k.390-393;
- decyzja Naczelnika Miasta i Gminy G. k.395-397;

Działka numer (...) uległa podziałowi na działki o numerach: (...) o pow. 0,456 ha oraz nr (...) o pow. 0,13 ha. Działka nr (...) uległa podziałowi na działki o numerach: (...) o pow. 0,1725 ha oraz nr (...) o pow. 0,1582 ha.

Dowód:

- wykaz zmian gruntowych k.406-408;
- wykaz zmian gruntowych k.413-415;
- wyrys z mapy ewidencyjnej k.416;

W dniu 14 listopada 1991r. działka nr (...) zabudowana budynkiem mieszkalnym i gospodarczym została przeniesiona na rzecz M. S.. Działka ta jest zabudowana budynkiem mieszkalnym oraz zabudowaniami gospodarczymi. Decyzją Burmistrza Gminy G. z dnia 7 listopada 1991r. działki nr (...) zostały przeniesione na rzecz M. i A. S.. Następnie w dniu 16 kwietnia 1999r. A. i M. małżonkowie S. sprzedali S. S. (2) i G. S. działki nr (...) o łącznym obszarze 0,3013 ha.

Dowód:

- decyzja Naczelnika Miasta i Gminy G. z dnia 14.11.1991r. k.427-428;
- wypis z rejestru gruntów k.429;
- decyzja z dnia 7.11.1991r. k.479;
- akt notarialny z dnia 16.04.1999r. k.476-478;

W dniu 10 listopada 2010r. S. S. (2) i G. S. sprzedali D. K. i A. K. działki nr (...) o łącznym obszarze 0,3013 ha, a co nabyli je na prawach wspólności ustawowej małżeńskiej.

Następnie w dniu 5 lutego 2014r. A. K. podarował swój udział 1/2 w prawie własności nieruchomości obejmującej działki nr (...) na rzecz żony D. K., skutkiem czego D. K. stała się wyłącznym właścicielem tej nieruchomości, objętej księgą wieczystą numer (...).

Dowód:

- wypis z rejestru gruntów k.474;
- umowa sprzedaży k.466-473;
- umowa darowizny z dnia 5.02.2014r. k.480-482;

Obecnie przez tą nieruchomość przebiega linia elektroenergetyczna napowietrzna Średniego Napięcia 15 kV o numerze 196. Na działce nr (...) przy granicy z działką nr (...) (droga) znajduje się słup pojedynczy podtrzymujący linię o podstawie 1 m².

Miejsce posadowienia słupa oraz aktualny przebieg linii napowietrznej obrazuje projekt przebiegu służebności sporządzony przez biegłego sądowego geodetę K. M..

Bezsporne, a nadto:

- opinia biegłego geodety K. M. k.542-562 oraz k.611-619;
- zeznania świadka S. W. k.524-525;
- przesłuchanie uczestniczki D. K. k.507-508

Linia elektroenergetyczna napowietrzna średniego napięcia w S. istniała już przed 1982r., przebiegała wówczas inaczej niż obecnie, co zobrazowano na mapie projektu demontażu linii 196/9 będącej częścią dokumentacji projektowej remontu kapitalnego linii średniego napięcia 15 kV w S. opracowanej na zlecenie Zakładu (...). Na działce nr (...) przebiegała ona wzdłuż dłuższego boku przy granicy z działką nr (...), z kierunku od strony działki nr (...).

Dowód:

- projekt linii energetycznej do demontażu w teczce z oryginalną dokumentacją projektową będącej załącznikiem do akt sprawy I C 556/14;

W 1982r. opracowano i sporządzono projekt techniczno - budowlany remontu kapitalnego linii średniego napięcia 15 kV w S. na zlecenie Zakładu (...). Zgodnie z tym projektem zakładano założenie nowej napowietrznej linii średniego napięcia przebiegającej z kierunku drogi z D. do S. przez działki o numerach: (...),(...), (...), (...), (...), (...), (...),(...), (...), (...), i dalej po granicy działek (...) do stacji transformatorowej. Projekt nie przewidywał przeprowadzenia tej linii przez działkę nr (...) w żadnym jej punkcie, natomiast przez działkę nr (...) miała przebiegać prostopadle do długich granic bocznych, równolegle zaś do drogi.

Jednocześnie istniejącą linię średniego napięcia nr 196/9 zdemontowano.

Na podstawie tego projektu technicznego przeprowadzono remont kapitalny linii średniego napięcia w S. i posadowiono nową linię nr 196 zgodnie z projektem. Nie dokonywano zmian w projekcie technicznym. Linię tą przejęto do eksploatacji w grudniu 1982r. Linia ta od tej pory jest wykorzystywana w celu przesyłu energii elektrycznej, zasila miejscowość S., jest poddawana okresowym przeglądom wykonanym przez pracowników wnioskodawcy, a wcześniej przez pracowników jego poprzedników prawnych.

Dowód:

- dokumentacja projektowa, w tym projekt techniczny k.36-42 oraz oryginał projektu technicznego w teczce będącej załącznikiem do akt sprawy I C 556/14;
- notatka służbowa k.38;
- mapa z projektem przebiegu linii k.40-41;
- protokół odbioru technicznego k.43-44;
- protokół badania uziemienia k.45, 46;
- karta oględzin stacji k.47-50;
- karta obchodu linii napowietrznej k.51-52;
- częściowo zeznania świadka R. P. k.365;

W 2012 roku dokonano kolejnego remontu linii nr 196 polegającego na wymianie izolatorów, wymianie słupów i przewodów tych wymagających wymiany. Wówczas posadowiono nowe słup w miejsce starych, jednak nie dokładnie w tych samych miejscach. Najpierw postawiono nowe słupy w odległości około 2 m od starych słupów, przełożono przewody, a następnie usunięto stare słupy. Wówczas zmieniono także ułożenie słupa na działce nr (...), posadowiono

go na granicy z działką nr (...). Ten remont nie spowodował przerwy w dostawie energii tą linią, linia działała bez przerwy.

Dowód:

- częściowo zeznania świadka R. P. k.365;
- częściowo zeznania świadka S. W. k.524-525;
- przesłuchanie uczestniczki D. K. k.507-508

Cała infrastruktura energetyczna w zakresie linii elektroenergetycznej nr 196 była w zarządzie przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą: „ Zakłady (...) z siedzibą w P.”, które zostało utworzone zarządzeniem nr 232 Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 25 listopada 1958 r. W styczniu 1989 r. wszystkie zakłady wchodzące dotychczas w skład przedsiębiorstwa (...) uzyskały status niezależnych przedsiębiorstw państwowych zrzeszonych we Wspólnocie (...) i (...) Brunatnego – zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 stycznia 1988 r. w sprawie wykazu przedsiębiorstw państwowych oraz innych państwowych jednostek organizacyjnych podlegających zgrupowaniu we Wspólnocie Energetyki i Węgla Brunatnego. Na podstawie zarządzenia nr 31/org/89 Ministra Przemysłu z dnia 16 stycznia 1989 r. zostało wówczas utworzone przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą: „ Zakład (...) - Przedsiębiorstwo Państwowe w S.”, co znalazło swoje odzwierciedlenie we wpisie do rejestru handlowego nr 275 dokonanym dnia 27 lutego 1989 r. Nowo utworzonemu przedsiębiorstwu państwowemu zostały przekazane aktywa i pasywa wykazane w bilansie wyżej opisanego Zakładu (...). Kolejno z dniem 12 lipca 1993 r. na skutek zarządzenia nr 196/O./93 Ministra Przemysłu i Handlu z 9 lipca 1993 r. dokonano przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego Zakład (...) w S.” w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa pod nazwą: Zakład (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w S., która weszła we wszelkie prawa majątkowe i niemajątkowe Zakładu (...) za wyjątkiem wyraźnie wyszczególnionych praw, które zostały przejęte przez (...) S.A. w W. (wśród tych nie znalazła się infrastruktura elektroenergetyczna wymieniona we wniosku złożonym w niniejszej sprawie). (...) Spółki Akcyjnej pod nazwą: Zakład (...) Spółka Akcyjna w S.” znalazło swoje odzwierciedlenie we wpisie do rejestru handlowego nr (...). Umową z 30 czerwca 2007 r. sporządzoną w formie aktu notarialnego rep. A nr (...) S.A. z siedzibą w P. dokonała zbycia na rzecz (...) Spółki z o.o. z siedzibą w P. zorganizowanej części swojego przedsiębiorstwa w postaci wyodrębnionego oddziału prowadzącego działalność w zakresie dystrybucji energii elektrycznej, co nastąpiło w celu wykonania obowiązku określonego w art. 9d ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne. Oddział ten, zbyty na rzecz (...) Spółki z o.o., przejął w szczególności prawa własności ruchomości, a zwłaszcza ruchomości związanych z prowadzeniem działalności w zakresie dystrybucji energii elektrycznej: linii kablowych i napowietrznych, sieci dystrybucyjnych oraz zespołów elektroenergetycznych, stacji i rozdzielni energetycznych, transformatorów, prawa własnością nieruchomości oraz prawa użytkowania wieczystego gruntów.

Dowód:

- zarządzenie nr 27 k.240-242;
- zarządzenie nr 232 k. 243-246;
- zarządzenie nr 81 k. 247-251;
- zarządzenie nr 4/ (...) k. 252-256;
- zarządzenie nr 78 k. 257-258;
- zarządzenie nr 25 k. 259-260,;
- protokół podziału składników przedsiębiorstwa k. 262-296;

- wypis z księgi rejestrowej nr PP 275 k. 297-298,
- odpis z rejestru handlowego k.299-300;
- postanowienie k.301-302;
- odpis z KRS k. 303-310;
- wypis aktu notarialnego k. 311-316;
- postanowienie k. 232-237;
- odpis z KRS k. 317-328;
- postanowienie k.329;
- wyciąg z aktu notarialnego k. 331-363a;
- grupa środków trwałych k.53;

Pas gruntu niezbędny do korzystania na tej nieruchomości z urządzeń energetycznych w postaci linii napowietrznej 15 kV nr 196 i słupa 0,0211 m².

Dowód:

- opinia uzupełniająca biegłego geodety K. M. z dnia 28 grudnia 2015r. k. 619.

Sąd zważył, co następuje:

Wniosek o stwierdzenie zasiedzenia służebności przesyłu należało uznać za niezasadny i jako taki podlegać oddaleniu.

Zgodnie z art. 292 k.c. służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie tylko w wypadku, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia. Przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie stosuje się odpowiednio. W myśl art. 172 § 1 i 2 k.c. posiadacz nieruchomości nie będący jej właścicielem nabywa własność, jeżeli posiada nieruchomość nieprzerwanie od lat dwudziestu jako posiadacz samoistny, chyba że uzyskał posiadanie w złej wierze (zasiedzenie). Po upływie lat trzydziestu posiadacz nieruchomości nabywa jej własność, choćby uzyskał posiadanie w złej wierze. Przepisy te należy rozpatrywać w kontekście art. 352 § 1 i 2 k.c., zgodnie z którymi kto faktycznie korzysta z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności, jest posiadaczem służebności. Do posiadania służebności stosuje się odpowiednio przepisy o posiadaniu rzeczy.

Podkreślić trzeba, iż ustawą z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw, która weszła w życie z dniem 3 sierpnia 2008 r., zostały dodane do kodeksu cywilnego przepisy art. 305¹ k.c. i następne przewidujące nieznanne dotąd polskiemu prawu ograniczone prawo rzeczowe w postaci służebności przesyłu. Zgodnie z art. 305¹ k.c. nieruchomość można obciążyć na rzecz przedsiębiorcy, który zamierza wybudować lub którego własność stanowią urządzenia, o których mowa w art. 49 § 1 k.c., prawem polegającym na tym, że przedsiębiorca może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej, zgodnie z przeznaczeniem tych urządzeń (służebność przesyłu).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego ukształtował się pogląd zakładający dopuszczalność nabywania w drodze zasiedzenia przez przedsiębiorstwa przesyłowe służebności przesyłu w sytuacji, gdy korzystały one przez czas potrzeby do zasiedzenia z danej nieruchomości w sposób, który odpowiadał obecnie uregulowanej służebności przesyłu. O ile zatem do upływu terminu niezbędnego do zasiedzenia doszło po wejściu w życie przepisów o służebności przesyłu (tj. po dniu 3 sierpnia 2008 r.), należy obecnie przyjmować, że zasiedzenie objęło służebność przesyłu. Jeżeli upływ terminu zasiedzenia nastąpił zaś przed ustawowym uregulowaniem służebności przesyłu, w najnowszym

orzecznictwie postuluje się przyjmować, iż zasiedzenie objęło służebność gruntową o treści odpowiadającej służebności przesyłu, którą nabyło wprost przedsiębiorstwo przesyłowe (por. m.in. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2008 r., III CZP 89/08, LEX nr 458125, Biul.SN 2008/10/7).

Analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego dała podstawy do przyjęcia, że nie zostały spełnione wszystkie przesłanki prowadzące do zasiedzenia służebności przesyłu w kształcie wskazanym we wniosku.

Przesłanką zasiedzenia służebności gruntowej jest istnienie trwałego i widocznego urządzenia umożliwiającego wykonywanie służebności danego rodzaju. Bez wątplenia urządzeniem takim jest słup energetyczny oraz linia napowietrzna 15 kV nr 196, znajdujące się na działce nr (...), należących do uczestniczki D. K..

W ocenie Sądu wykazane zostało, że wnioskodawca korzysta z trwałych i widocznych urządzeń w postaci słupa energetycznego oraz linii napowietrznej 15 kV w S.. Nie było sporu co do tego, że linią nr 196 następuje przesył energii elektrycznej oraz że nie występowały dłuższe przerwy w dostawie energii. Fakt tego korzystania nie był zresztą kwestionowany przez uczestniczkę. Świadek R. P. podawał, że systematycznie przeprowadzane były i są sprawdzenia elementów infrastruktury energetycznej w postaci oględzin linii i stacji, jednakże nie stwierdzono awarii na tym odcinku, co zresztą potwierdziła uczestniczka. Sam fakt istnienia na nieruchomości urządzeń przesyłowych i stałego z nich korzystania w celu przesyłu energii elektrycznej, wyczerpuje wymóg przewidziany w art. 292 k.p.c., oznacza bowiem korzystanie z trwałego i widocznego urządzenia znajdującego się na tej nieruchomości.

Obecny przebieg i usytuowanie zarówno linii napowietrznej, jak i słupa pojedynczego na działce nr (...), obrazuje mapa z projektem służebności sporządzona na potrzeby sprawy przez biegłego sądowego geodetę K. M. (k.619). Taki też przebieg tych urządzeń wskazywał sam wnioskodawca powołując się na to, że urządzenia te zostały wybudowane w 1982r. na podstawie projektu technicznego i wszelkich niezbędnych pozwoleń. Ocena prawdziwości tych twierdzeń w zestawieniu z zaferowanym materiałem dowodowym miała decydujące znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy wobec stanowiska prezentowanego przez uczestniczkę w toku postępowania, kwestionującego twierdzenia wniosku i wskazującego na inny pierwotny przebieg tej linii w S..

Zasadnicze zatem znaczenie dla prawidłowej oceny spełnienia przesłanek zasiedzenia tej służebności przesyłu miało ustalenie daty posadowienia tych urządzeń na nieruchomości uczestniczki w kształcie podawanym we wniosku i potwierdzonym w opinii geodezyjnej, albowiem dopiero od tego momentu można mówić o korzystaniu z nieruchomości uczestniczki w sposób zgodny z przeznaczeniem tych urządzeń, w celu ich eksploatacji. Zatem dopiero ustalenie, że w dacie 1 lutego 1989r. urządzenia przesyłowe istniały na nieruchomości uczestniczki mogło być przesłanką uznania, że z tym dniem rozpoczął się termin posiadania służebności prowadzący do jej nabycia przez zasiedzenie. Należy w tym miejscu wskazać, że wnioskodawca jako dzień, w którym rozpoczął bieg termin potrzebny do zasiedzenia wskazał dzień 1 lutego 1989 r. W tym dniu weszła w życie ustawa nadająca art. 128 k.c. inne brzmienie, w świetle którego własność państwowa mogła przysługiwać także państwowym osobom prawnym innym niż Skarb Państwa. Począwszy więc od dnia 1 lutego 1989 r. przedsiębiorstwa państwowe, będące zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 25 września 1981 r. osobami prawnymi, uzyskały możliwość nabywania przez zasiedzenie własności oraz służebności, ponieważ ich status zmienił się z dzierżycieli w imieniu Skarbu Państwa na posiadaczy.

Sam wnioskodawca podnosił, że urządzenia przesyłowe na działkach uczestniczki (wówczas jej poprzedników) zostały wybudowane w 1982r. na podstawie projektu technicznego dotyczącego remontu kapitalnego linii średniego napięcia w S., po uzyskaniu wszelkich niezbędnych pozwoleń, a po zakończeniu budowy po otrzymaniu pozwolenia na użytkowanie. Takie ustalenie pozwoliłoby na przyjęcie, że w dniu 1 lutego 1989r. urządzenia przesyłowe na działkach nr (...) istniały i mogło wówczas rozpocząć się posiadanie poprzedników prawnych wnioskodawcy prowadzące do zasiedzenia służebności przesyłu. Jednocześnie wnioskodawca nie wspominał nic o zmianie przebiegu tej linii w okresie od 1982 roku do chwili obecnej. Wprawdzie świadek R. P. potwierdził przeprowadzenie remontu linii w 2012r. polegającego na wymianie na nowe słupów, przewodów i izolatorów, wskazał jednak, że remont ten nie doprowadził do jakiegokolwiek zmiany przebiegu linii czy ułożenia słupów. Sąd poddał wnikliwej analizie te twierdzenia w zestawieniu z przedstawionymi dokumentami, w tym z dokumentacją projektową z 1982r., której kopia znajduje

się w aktach sprawy, zaś oryginał na żądanie uczestniczki został złożony do sprawy I C 556/14. Sąd dopuścił dowód z tej dokumentacji w oryginale, na żądanie uczestniczki, nie dokonywał jednak kopiowania jej, albowiem kopie już znajdują się w aktach sprawy, do ustalenia okoliczności niezbędnych w sprawie korzystał zaś z oryginału dokumentacji projektowej z 1982r.

Analiza tego projektu przebudowy linii elektroenergetycznej prowadzi do wniosku, że projekt zakłada zupełnie inny przebieg linii nr 196 niż istniejący obecnie, albowiem nie przewiduje w ogóle przeprowadzenia linii przez działkę nr (...) (jeszcze przed podziałem), a prowadzi linię dalej aż do działki nr (...) i dalej w kierunku stacji transformatorowej (...). Natomiast przez działkę nr (...) (przed podziałem) projekt przewiduje przeprowadzenie linii średniego napięcia, jednakże zupełnie inaczej niż obecnie ona przebiega, albowiem prowadzi równoległe do krótszego boku wzdłuż drogi przez całą jej długość i dalej do działki nr (...). Obecny przebieg tej linii przez działkę nr (...) jest zupełnie inny i nie przypomina tego projektowanego w 1982r. Jednocześnie wnioskodawca utrzymywał w toku postępowania, że linia elektroenergetyczna nr 196 została wybudowana w S. na podstawie pozwoleń na budowę oraz w oparciu o projekt techniczno-budowlany z 1982r., nie powołując się na jakiegokolwiek zmiany w przedstawionym sądowni projekcie. Podnosił, że po zakończeniu budowy nastąpił odbiór i cała inwestycja uzyskała pozwolenie na użytkowanie. Oznacza to, że linia nr 196 musiała zostać zbudowana dokładnie tak jak to przewidywał projekt, a zatem wcale nie przechodziła przez działkę nr (...), zaś przez działkę nr (...) inaczej niż obecnie, przy czym zdaniem sądu porównanie przebiegu linii na działce nr (...) według projektu oraz istniejącej obecnie prowadzi do wniosku, że nie może być mowy o tożsamości urządzenia przesyłowego i wykonywania służebności przesyłu w ten sam sposób, albowiem dotyczy ono innego obszaru działki nr (...) (przed podziałem). Niewątpliwie w przypadku działki (...) z uwagi na tak znaczną rozbieżność w przebiegu linii 196 należy mówić o istotnej zmianie przebiegu linii napowietrznej tej posadowionej na podstawie projektu w 1982 roku i istniejącej obecnie. Gdyby bowiem w 1982r. wybudowano linię energetyczną nr 196 w kształcie istniejącym obecnie, byłaby ona niezgodna z projektem i to znacznie odbiegałaby od projektu, zatem nie mogłaby otrzymać pozwolenia na użytkowanie, bez oficjalnej zmiany projektu. Zresztą sam wnioskodawca nie powoływał się na taką okoliczność, utrzymując konsekwentnie, że budowy dokonano na podstawie przedstawionego projektu modernizacji linii. Stanowisko to podtrzymał również po podniesionym zarzucie uczestniczki co do rozbieżności w obecnym posadowieniu linii w stosunku do projektu z 1982r. (k.234).

Należy zwrócić uwagę, że protokole odbioru technicznego linii (k.43) w pkt 1 wskazano, że przekazuje się dokumentację prawną i techniczną ze stwierdzeniem naniesienia zmian powstałych w trakcie budowy, brak jednocześnie jakiegokolwiek dowodu, aby w przypadku działek uczestniczki takich zmian dokonano, nie wynika to z dokumentacji projektowej, zatem należy przyjąć, że linię nr 196 zbudowano zgodnie z projektem przedstawionym sądowni.

Wnioskodawca powołał również jako dowód na okoliczność zasiedzenia służebności przesyłu zgodnie z wnioskiem zeznania świadka R. P.. Świadek R. P. zeznał, że linia energetyczna w S. istniała już w 1976r., gdy świadek zaczął tam pracować w przedsiębiorstwie energetycznym i od tego czasu linia ta nie była przebudowywana. Jest to jednak nieprawda, ponieważ z dokumentacji projektowej remontu linii (mapy z naniesioną linią napowietrzną do demontażu) wynika wprost, że w 1976r. przebieg linii wyglądał zupełnie inaczej niż ten zaprojektowany w 1982r. Co więcej, świadek ten w ogóle nie kojarzył remontu linii przeprowadzonego w 1982r., a przecież wówczas przeprowadzono remont kapitalny, przebudowano całą tą linię w S. i zdemontowano linię istniejącą poprzednio w odmiennym kształcie. Skoro świadek nie kojarzył tak podstawowej kwestii, równie dobrze mógł nie pamiętać innych zmian w przebiegu linii nr 196 lub modernizacji, nawet gdyby one występowały. Wobec tego sąd uznał, że zeznania tego świadka są niemiernodajne i nieprzydatne do stwierdzenia podstawowej w tej sprawie okoliczności, jaką jest chwila posadowienia urządzeń przesyłowych na działkach nr (...) (lub ...) i (...) (lub ...). Sąd uznał za wiarygodne zeznania tego świadka wyłącznie w zakresie tego, że linia ta była wykorzystywana do przesyłu energii bez przerwy przez cały ten okres, jak również że były wykonywane cykliczne czynności kontrolne przez pracowników wnioskodawcy w celu utrzymania urządzeń przesyłowych w należytych stanie. Nie dowodzi to jednak w żaden sposób, że czynności te dotyczyły również nieruchomości uczestniczki i że linia energetyczna przechodziła w latach 90 przez tą nieruchomość.

W tych okolicznościach zasadne jest twierdzenie, że pomiędzy grudniem 1982 roku a dniem poprzedzającym złożenie wniosku o stwierdzenie zasiedzenia nastąpiła istotna zmiana przebiegu linii napowietrznej nr 196 w S., powodująca przeprowadzenie linii przez działkę nr (...) oraz w odmienny sposób przez działkę nr (...). Niestety wnioskodawca nie wykazał, kiedy nastąpiła ta przebudowa i - co najważniejsze - kiedy urządzenie przesyłowe zostało posadowione na działkach uczestniczki w taki sposób jak obecnie. Nie naprowadzono na tę okoliczność żadnych dowodów, a okoliczność ta była niezbędna do ustalenia początku biegu zasiedzenia służebności przesyłu. Dowodem na to nie mogą być dokumenty w postaci kart oględzin stacji transformatorowej czy obchodu linii napowietrznej, albowiem nie dowodzą one w żaden sposób, aby te czynności wykonywane były na nieruchomości uczestniczki. Uczestniczka kwestionowała, aby w 1982r. posadowiono linię na jej działkach w taki sposób jak obecnie, co zostało potwierdzone dokumentacją projektową opisaną powyżej, a zatem datę początku biegu zasiedzenia winien wykazać wnioskodawca. Ta okoliczność nie została jednak wyjaśniona przez wnioskodawcę, co stanowiło dla sądu przeszkodę dla ustalenia początku posiadania służebności przesyłu w obecnym kształcie wskazanym we wniosku. Uczestniczka powoływała się bowiem na przeprowadzenie remontu linii nr 196, min. na jej działkach, w 2012r., wskazując, że dokonano wówczas zmiany przebiegu linii i posadowiono na jej działce słup, którego wcześniej nie było. O tym remoncie zeznawał także świadek R. P., pracownik wnioskodawczyni i jej poprzedników prawnych, który stanowczo zaprzeczał, aby remont w 2012r. spowodował jakąkolwiek zmianę przebiegu linii. O dokonaniu zmiany przebiegu linii energetycznej zeznawał z kolei świadek S. W. oraz uczestniczka D. K.. Nie przedstawiono żadnej dokumentacji dotyczącej remontu linii w 2012r., co uniemożliwiało sądowi weryfikację twierdzeń świadków w tym zakresie, czy w 2012r. nastąpiła zmiana przebiegu urządzeń przesyłowych, czy też nie. Jednocześnie brak było możliwości ustalenia wcześniejszego (tj. przed 2012r.) przebiegu linii nr 196 w oparciu o inną dokumentację, w tym zgromadzoną w Starostwie Powiatowym w ewidencji gruntów, albowiem jak podał biegły K. M. w piśmie z dnia 10 marca 2016r. (k.644) na pytanie sądu, stara linia energetyczna nie była zinwentaryzowana i ujawniona na mapie zasadniczej prowadzonej przez Starostę (...). To uniemożliwiało sądowi ustalenie kiedy poprzednicy prawni wnioskodawcy weszli w posiadanie służebności na nieruchomości uczestniczki w sposób wskazany we wniosku, co automatycznie uniemożliwiało ustalenie, że upłynął okres min. 20 lat posiadania służebności przez wnioskodawcę w dobrej wierze, a tylko takie ustalenie mogło spowodować uwzględnienie wniosku. Nie można bowiem wykluczyć tego, że obecny przebieg linii nr 196 na nieruchomości uczestniczki uzyskano dopiero na skutek remontu linii przeprowadzonego w 2012r., ewentualnie na skutek wcześniejszej przebudowy tej linii nie udokumentowanej przez wnioskodawcę, a następującej już po 1991r.

Ta okoliczność była także przeszkodą do ustalenia, że posiadanie wnioskodawcy było posiadaniem w dobrej wierze. Zgodnie z art. 172 w zw. z art. 292 w zw. z art. 305⁴ k.c. nabycie służebności przesyłu przez zasiedzenie następuje gdy podmiot, na którego rzecz taka służebność nie była ustanowiona posiada ją nieprzerwanie od 20 lat, jeśli jest posiadaczem w dobrej wierze, albo 30 lat, jeśli posiada w złej wierze. Wnioskodawca powołał się na posiadanie w dobrej wierze, wskazując, iż jego poprzednik prawny pozostawał w usprawiedliwionym przekonaniu, że przysługuje mu prawo do korzystania z nieruchomości, na której znajdują się urządzenia, gdyż poprzednik ten był przedsiębiorstwem państwowym, a gdy urządzenia zostały wzniesione, nieruchomość należała do Skarbu Państwa. Dla ustalenia dobrej albo złej wiary posiadacza istotny jest tylko moment objęcia w posiadanie, pozbawione znaczenia są natomiast późniejsze zmiany stanu świadomości posiadacza. Chwilą objęcia w posiadanie zdaniem wnioskodawcy jest dzień 1 lutego 1989 r., gdyż, jak wskazano, dopiero od tego dnia przedsiębiorstwa państwowe mogły być posiadaczami, a nie jedynie dzierżycielami działającymi za Skarb Państwa. Gdyby uznać, że w dniu 1 lutego 1989r. urządzenia przesyłowe przechodziły przez działkę nr (...) w takim kształcie jak obecnie, to należałoby przyznać rację wnioskodawcy, że posiadanie służebności było posiadaniem w dobrej wierze, ponieważ nieruchomość, na której znajdowały się urządzenia, które objął w posiadanie, stanowiła wówczas własność Skarbu Państwa. Nieruchomość została przekazana na własność M. i A. S. w dniu 7 listopada 1991r. na mocy decyzji Burmistrza Gminy G., zatem zbycie tej nieruchomości na rzecz osób fizycznych po wejściu w posiadanie służebności nie mogłoby spowodować zmiany rodzaju posiadania na posiadanie w złej wierze. Skoro jednak w 1982 roku urządzenia przesyłowe posadowiono w S. nie na działce nr (...) oraz inaczej niż obecnie na działce nr (...) i jednocześnie nie wykazano, aby zmiana przebiegu tej linii nastąpiła przed dniem 1 lutego 1989r., to brak jest podstaw do ustalenia początku terminu posiadania nieruchomości uczestniczki w sposób prowadzący do zasiedzenia na dzień 1 lutego 1989r. To z kolei sprzeciwia

się automatycznemu przyjęciu, że posiadanie poprzedników prawnych wnioskodawcy było posiadaniem w dobrej wierze, albowiem jeśli zmiana przebiegu linii nr 196 w S. nastąpiła po listopadzie 1991r., to wówczas właścicielami nieruchomości były osoby fizyczne, wobec których wnioskodawca nie może wykazać się istnieniem dobrej wiary posiadania służebności, co skutkuje przyjęciem 30-letniego terminu posiadania prowadzącego do zasiedzenia. Z powodu nie wykazania daty posadowienia urządzeń przesyłowych na nieruchomości uczestniczki, wnioskodawca de facto nie wykazał, aby upłynął termin posiadania służebności potrzebny do jej zasiedzenia.

Z tego względu wniosek podlegał oddaleniu.

Uczestniczka D. K. podnosiła, że wnioskodawca nie wykazał, że urządzenia przesyłowe, z których korzysta (...) sp. z o.o. wchodziły w skład przedsiębiorstwa jego poprzednika prawnego – Zakładu (...) i że nastąpiło skuteczne przeniesienie posiadania. Odnosząc się do argumentu o konieczności wykazania przez wnioskodawcę przeniesienia własności konkretnych urządzeń zdaniem sądu istniała podstawa do przyjęcia, że wnioskodawca jest poprzednikiem prawnym Zakładu (...) i jego następców, a tym samym nastąpiło przeniesienie posiadania służebności ściśle związanej z korzystaniem z tych urządzeń przesyłowych, pomimo nie wykazania za pomocą dokumentów dokładnego sposobu przekazywania urządzeń przesyłowych po zmianach organizacyjnych poprzedników prawnych wnioskodawcy. Przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) w S. eksploatowało tę linię, co potwierdza dokumentacja dołączona do wniosku, w szczególności kartoteka linii SN 15 kV nr 196, karty przeglądów linii i stacji, a urządzenia, których dotyczy wniosek są elementami tej właśnie linii, zatem korzystanie z nich musiało łączyć się z posiadaniem służebności koniecznych do prawidłowej eksploatacji urządzeń przesyłowych. W wyniku przekształceń podmiotowych wykazanych przez wnioskodawcę oraz umowy zbycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa, urządzenia przesyłowe weszły w skład przedsiębiorstwa wnioskodawcy – (...) sp. z o.o. w P., co daje podstawę do przyjęcia, że doszło również do przeniesienia posiadania służebności gruntowych koniecznych do prawidłowego korzystania z urządzeń przesyłowych, albowiem to posiadanie nie mogło pozostać przy poprzednim posiadaczu, z uwagi na przekształcenia podmiotowe. W 1989 roku i później wyłącznie przedsiębiorstwo państwowe będące poprzednikiem prawnym wnioskodawcy było uprawnione do prowadzenia działalności w dziedzinie energetyki, a zatem linia energetyczna oraz słup zlokalizowane na nieruchomości uczestniczki musiały wchodzić więc w skład przedsiębiorstwa poprzedników prawnych wnioskodawcy, a następnie wnioskodawcy. Tym samym i korzystanie z nieruchomości w zakresie niezbędnym do korzystania z tych urządzeń zarezerwowane było dla tego przedsiębiorstwa. Sąd podziela stanowisko wyrażone przez pełnomocnika wnioskodawcy w tym zakresie w piśmie z dnia 17 marca 2015r. Niezależnie jednak od faktu, że zarzut uczestniczki w tym zakresie okazał się chybiony, sąd i tak nie mógł orzec zgodnie z żądaniem wniosku, wobec przeszkody w ustaleniu, że upłynął już okres posiadania służebności przesyłu na nieruchomości uczestniczki prowadzący do zasiedzenia. Z tych względów wniosek został oddalony.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art.520§2 k.p.c.

Zgodnie z treścią art. 520 k.p.c. każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie (§ 1). Jeżeli jednak uczestnicy są w różnym stopniu zainteresowani w wyniku postępowania lub interesy ich są sprzeczne, sąd może stosunkowo rozdzielić obowiązek zwrotu kosztów lub włożyć go na jednego z uczestników w całości. To samo dotyczy zwrotu kosztów postępowania wyłożonych przez uczestników (§2). Jeżeli interesy uczestników są sprzeczne, sąd może włożyć na uczestnika, którego wnioski zostały oddalone lub odrzucone, obowiązek zwrotu kosztów postępowania poniesionych przez innego uczestnika. Przepis powyższy stosuje się odpowiednio, jeżeli uczestnik postępował niesumiennie lub oczywiście niewłaściwie (§3).

Pełnomocnik uczestniczki na rozprawie poprzedzającej wydanie postanowienia złożyła spis kosztów postępowania i wniosła o zasądzenie kosztów na rzecz uczestniczki zgodnie z tym spisem, tj. 300 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika zawodowego oraz 200,59 zł tytułem kosztów przejazdu pełnomocnika na rozprawę. Na podstawie §8 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. z 2002r., Nr 163, poz. 1348 ze zm.) wynagrodzenie w sprawach dotyczących służebności wynosi 240 zł. Stopień skomplikowania sprawy z uwagi na jej obszerność dowodową oraz dostęp do poszczególnych dowodów, a także nakład pracy pełnomocnika

uczestniczki w przyczynienie się do wyjaśnienia i rozstrzygnięcia sprawy, w tym złożenie kilku obszernych pism przygotowawczych oraz dokładna analiza zaofiarowanych przez wnioskodawcę dowodów zdaniem sądu uprawnia do przyznania uczestniczce kosztów zastępstwa pełnomocnika zawodowego w stawce nieznacznie przekraczającej pojedynczą stawkę wynikającą z ww. przepisu (240 zł). Nadto koszt dojazdu pełnomocnika do siedziby sądu w dniach 5 maja 2015r., 11 czerwca 2015r., 26 listopada 2015r. oraz 15 marca 2016r. został potwierdzony obecnością pełnomocnika na rozprawach w tych dniach, zaś stawka za przejazd została obliczona na podstawie §2 ust.1 pkt 1 rozporządzenia ministra infrastruktury z dnia 25 marca 2002r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz.U. z 26 marca 2002r.).

W sprawie, w której przedmiotem jest stwierdzenie zasiedzenia zachodzi sprzeczność interesów jego uczestników (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 2010r. w sprawie IV Co 50/10, LEX nr 1084730). Ponieważ zachodziła sprzeczność interesów wnioskodawców i uczestniczki, a wniosek został w całości oddalony, należy się uczestniczce zwrot poniesionych kosztów postępowania od wnioskodawcy. Mając powyższe na uwadze, sąd zasądził na rzecz uczestniczki od wnioskodawcy kwotę 500,59 zł.

Ponieważ uiszczona przez wnioskodawcę zaliczka w kwocie 2500 zł nie pokryła w całości kosztów sądowych związanych z wynagrodzeniem biegłego K. M., sąd w pkt III orzekł o obowiązku zwrotu kwoty 215,55 zł przez wnioskodawcę na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Gryfinie.

SSR Magdalena Dąbrowska

(...):

1. (...),
2. (...) (...) spółki z o.o. w P. (...)
3. (...).

G., dnia 4 kwietnia 2016 r. SSR Magdalena Dąbrowska